GAZETA POLSKA

Prenumerata w miejscu kwartalnie złp. 12 — miesięcznie złp. 4. Ner pojedynczy gr. 10.

N^RO 145

Prenumerata na prowincji z opłatą pocztową złp. 20 kwartalnie.

w Warszawie dnia 1 Czerwca 1830 roku we Wtorek.

WIADOMOSCI KRAJOWE i ZAGRANICZNE

KROLESTWO POLSKIE.

Rozkaz dzienny do wojska polskiego.

W kwaterze głównéj w Warszawie dnia 12 (24) *maja* 1830 r.

ZA NAJWYŻSZYM ROZKAZEM.

Przeniesiony zostaje, *w gwardji:* Z pułku grenadjerów podporucznik Romam Olszewski, do pułku 6 piechoty linjowéj.

Wraca do służby i umieszczony zostaje; *w piechocie:* W pułku 4 linjowym, uwolniony ze służby rozkazem dziennym z dnia 15 (27) listopada 1828 r, z tegoż pułku podporucznik Józef Wyszkowski.

Otrzymują urlopy, *w sztabie głównym:* P. o. szefa sztabu głównego jenerał brygady Siemiątkowski, na dni 8, w gubernję Wołyńską. — *W piechocie* w pułku strzelców konnych, porucznik Kręciewski, na miesięcy 3 do Marienbad i Trenczyna. — *W jeździe:* W pułku 3 strzelców konnych, podpułkownik Suchorzewski, na miesięcy 3, do Warmbrunn i do Töplitz. — W pułku 4 strzelców konnych, podpułkownik Zdanowski, na miesięcy 2 do Trenczyna. — *W wojsku:* przykomenderowany do pułku piechoty linjowéj J. C. M. W. X. Michała Nr 1 podpułkownik Rechowicz, na miesięcy 4, do Trenczyna, do Pieszczan i do Gastein.

Naczelny wódz.
(podpisano) KONSTANTY W. X. R.
Zgodno z oryginałem. p. o. szefa sztabu głównego
jenerał brygady, *Siemiątkowski.*

Posiedzenie Sejmowe

MOWA

Jaśnie Wielmożnego Mostowskiego Senatora Wojewody, Ministra spraw Wewnętrznych i Policji.

(*Dalszy ciąg i dokończenie.*)

Wzrost i postęp miast królestwa, nie zatrzymały się od ostatniego posiedzenia. Budowle publiczne, mieszczące władze rządowe, ratusze, liczne domy prywatne, młyny parowe, browary angielskie; wznoszące się obszerne zabudowania na przędzalnie, na wyrabianie cukru z buraków, mosty trwałe, nowe i brukowane ulice, bąć już wykonane lub w robocie będące, dowodzą kwitnącego ich stanu. Osobne wydziały ciągle są wyznaczane na mieszkanie ludności żydowskiéj, która w całym kraju, głów 384,263 wynosi.

Wartości w towarzystwie ogniowém stopniowo się pomnażające, dochodziły w r. 1829 do 420,000,000 złotych, i powiększyły się były w ostatnich latach o 108,000,000 zł. Towarzystwo to wypłaciło w tymże czasie różnym pogorzałym właścicielom w miastach i po wsiach z górą 10,000,000 złotych. Rachunkowość porządna i działania jego, zasługują na pochwałę.

Ludność Warszawy wynosiła w 1829 r. 136,554 głów, nie rachując załogi wojska, z którą dochodzi do 150,000 dusz, powiększoną przeto została o 20,000 głów od ostatniego posiedzenia sejmowego. Liczba żydów wchodzi w to, o głów 30,446. Dochody miasta są coraz lepiéj uporządkowane, a przez to pomnożone. Lecz wydatki jego powiększyły się stosunkowo. Wystawiono kilkaset domów, a między niemi, po większéj części znaczne budowle. Oświecenie ulic ciągle się doskonali. Dla zaradzenia niedogodności bruku z okrągłego krzemienia, wiele główniejszych ulic, usłanych zostało łamanym kamieniem granitowym podług sposobu *Macadama.* Dotąd doświadczenie, dogodność ich stwierdza; lecz kosztowniejsze ich utrzymanie, oraz wybrukowanie nowe placów i ulic, dało powód do równiejszego rozkładu poboru brukowego. Wzniesienie nabrzeża przy Wiśle z ciosowego głazu, i rozległego teatru zarządzone przez Najjaśniejszego Pana na przedstawienie Jego namiestnika, bez przerwy się wykonywa; ale ponieważ te dwa wielkie przedsiewzięcia, wymagają znakomitych kosztów, których roczne dochody miasta nie są w stanie dostarczyć, urząd municypalny, w skutku upoważnienia królewskiego, zaciągnął w Banku Polskim pożyczkę, umorzyć się w ciągu 16 lat mającą.

Pomnożona ludność i stosunki z prawym brzegiem Wisły, jakoteż z cesarstwem Rossyjskiém, przynagliły do postawienia drugiego mostu pływającego, w położeniu dozwalającém wjazdu pod górę i przystępu, nierównie wygodniejszych, jak u dawnego mostu.

Instytut agronomiczny, zaprowadzony w Marymoncie, stale rozmaitym gałęziom rolnictwa dostarczał uczniów, dostatecznie zawiadomionych nietylko w nauce ogólnéj, ale w odkryciach i ulepszeniach nowych, które w instytucie są wykazywane i praktycznie dochodzone. Dostrzeżenia stwierdzone doświadczeniem, są zbierane w pamiętniku instytutu pod tytułem *Ceres,* dowolnie wydawanym, a którego już ogłoszone poszyty, zasłużyły na znawców pochwały. Oprócz wyższego instytutu, szkoła ubogich dzieci, składająca się z 30 uczniów, kształci nader użytecznych wychowańców, którym od pierwotnego wieku wpaja zamiłowanie pra-

cy; a udzielaniem wiadomości praktycznych, byt im pomyślny na przyszłość przysposabia.

Szkoła śpiewu w Warszawie, założona pod kierunkiem biegłego mistrza, dowodzi już, ile pod tym względem wydołać mogą nauka i wytrwałość, w krajach nawet, gdzie ostrość strefy, piękne głosy rzadkiemi czyni.

Zakład stada rządowego, wzorowo utrzymywanego w Janowie, przykłada się znakomicie do ulepszenia rodu koni, rozprowadzaniem corocznem dobranych ogierów arabskich i angielskich w dziesięciu stacjach krajowych. Mieszkańcy coraz więcéj z tych urządzeń korzystają; a ogół pięknych klaczy i koni, prawie wszystkich już na miejscu wychowanych, wynosi w Janowie z górą 600 sztuk.

Przedstawienia rad wojewódzkich, udzielone za pośrednictwem kommissji rządowéj spraw wewnętrznych, władzom właściwym, zrządziły zawsze, wrazie nawet gdy im natychmiast zadosyć uczynić trudno było, ten zbawienny skutek, iż zwracały uwagę i zastanowienie rządu na przedmioty, często, dobro powszechne znamienicie na względzie mieć mogące.

Uporządkowanie zaległych rachunków z dawnych magazynów zboża, aż do czasu ich zamknięcia, już prawie jest ukończone.

WOJNA.

Administracja wojny wspierana i zasilana prawdziwie ojcowską troskliwością, ciągle postępowała w zawodzie udoskonaleń jakie mogły być zastósowane do każdéj gałęzi służby wojskowéj. Tak wojsko co rok lepiéj ćwiczone, karne i liczniejsze, stało, baczne na głos, który je powołał do pola sławy; gotowe w nim dowieść, iż umiało stać się godném starania jakiém go dostojny wódz obdarzał. Na mocy postanowień królewskich zaciągnięto w czasie od sejmu ostatniego, 18,500 ludzi, z których 3500 wzięci są w liczbie spisowych z lat poprzednich, do poboru nieużytych. Oprócz 1565 głów przeniesionych do korpusu inwalidów i weteranów, 11,613 podoficerów i żołnierzy uwolniono od służby, a 654 z nich otrzymało pensje odstawkowe, w wynagrodzeniu lat służby, lub nabytego w niéj kalectwa.

Oznaki zaszczytne i podwyższenie żołdu, udzielane wojskowym, którzy nad przepisane lata w szeregach pozostać wolą, pomyślnie wpływają na dobro służby ogólnéj, zachowując corocznie w wojsku żołnierzy, służących za wzór młodszym ich towarzyszom. Zresztą gdy w skutku postanowienia Najjaśniejszego Pana wydawanie uwolnień od służby podoficerom i żołnierzom, wstrzymane zostało aż do ukończenia wojny z Turcją, ci tylko odstawę otrzymali, których stargane siły niezdatnymi do dalszéj służby czyniły.

Przeszło 200 kadetów znajduje się obecnie w korpusie kaliskim, którzy równie jak uczniowie szkoły applikacyjnéj, odznaczają się śpiesznym postępem, tak pod względem moralnym, jakotéż naukowym i porządkowym. W przeciągu lat upłynionych, korpus kadetów wykształcił 185 podofficerów rozmaitym oddziałom wojska i znaczną liczbę uczniów szkole applikacyjnéj, która ze swojéj strony, tak kwatermistrzostwu jeneralnemu, jako i korpusom artyllerji i inżynjerów, 37 officerów posiadających wyższe usposobienie, dostarczyła.

Szkoły podchorążych do piechoty i jazdy, tudzież zimowa dla artyllerji, urządzone od kilku lat w Warszawie, znakomite przedstawiają korzyści. Dwie piérwsze usposobiły w ciągu lat ostatnich dla wojska 413 officerów piechoty i jazdy; szkoła zaś artyllerji 61 officerów.

Zbawienne skutki wynikające z zaprowadzenia szkół pływania, przewyższają nadzieje o nich powzięte. Dwie takie szkoły przy Warszawie istnące, ukształciły w ostatnich latach 7000 uczniów. Podobny zakład z równym skutkiem urządzony został przy korpusie kadetów w Kaliszu.

Szkoła felczerów przy szpitalu głównym, wydała kilkunastu uczniów dostatecznie usposobionych. Umieszczona jest przy tymże szpitalu bibljoteka, składająca się z najlepszych i najnowszych dzieł lekarskich i chirurgicznych. Szpitale wojskowe ciągle zajmowały troskliwość administracji. Dwa nowe z nich urządzono, jeden w Łowiczu, a drugi w Siedlcach. Wszędzie cierpiący żołnierz, znajduje obok wzorowéj czystości i porządku, leczenie i żywność zastosowaną do stanu choroby, oraz wszystko co mu przynieść może ulgę w dolegliwościach.

Narzędzia chirurgiczne sporządzone przez artystę krajowego, a w niczém nieustępujące najdoskonalszym zagranicznym, uzupełnione są dla wszystkich oddziałów wojska.

W celu urządzenia stosunków wskazanych kodexem karnym, między sądami cywilno-karzącemi i władzami wojskowemi, kommissje rządowe sprawiedliwości i wojny porozumiawszy się, postanowiły: iż wyroki sądów cywilno-karzących, przeciw wojskowym przed wejściem ich w służbę zapadłe, jako prawomocne i nowemu sprawdzeniu nieulegające, powinny być przez władze wojskowe wykonywane; sprawy zaś wytoczone przed wejściem ich w służbę wojskową, w którychby jeszcze wyrok sądów cywilno-karzących nie zapadł, ulegają rozpoznaniu władz wojskowych.

Żołnierz pobiéra regularnie swój żołd: jest dobrze żywiony, dobrze odziany i sumiennie we wszystkie potrzeby opatrzony.

Zakłady remonty w cesarstwie Rossyjskiém, dostarczyły w ciągu upłynionych lat, tak jak dawniéj, dostateczną ilość zdrowych i silnych koni na potrzebę jazdy, artyllerji i pociągu. Jednak pewna ich ilość z rozkazu wyższego zakupioną jest w królestwie. Trwanie służby konia przedłużone zostało od 8 do 9 lat: urządzenie to znaczną oszczędność pod tym względem zaprowadziło.

Dostawy furażu, drzewa opałowego i światła, odbywały się podług zwykłego porządku. Lecz trzyletnie nieurodzaje, skłoniły były kommissję rządową wojny do żądania przy układzie budżetu na rok 1828, z powodu podwyższonéj ceny furażu, 900,000 złotych funduszu dodatkowego, z którego jednak czwarta część nie użyta, w skarbie pozostała.

Licznemi zażaleniami, tak ze strony obywateli jako i wojskowych, dostatecznie wykryły się częste nadużycia, wydarzone przy rozkładzie kwaterunku; których usunąć niepodobna, dopóki właściciele domów, ciężar ten w naturze ponosić będą obowiązani.

W celu zapobieżenia tym uciążliwościom, a nie chcąc jednak żądać od sejmu nowego podatku na wynagrodzenie właścicielom ponoszącym kwaterunek, rząd królestwa skłonił się do zamiaru wystawienia po województwach, koszar mogących pomieścić całe wojsko; i mających w przeciągu lat 5 do 6ciu być ukończonemi, za pomocą pożyczki, którąby składki dobrowolne, pobierane od miast królestwa z pobytu wojska korzyści ciągnących, stopniowo umorzyły.

Fabrykom krajowym jest teraz zupełnie powierzone umundurowanie wojska, które tym sposobem zostaje opatrzone w sukna wszelkiego rodzaju; tak pod względem gatunku jako téż i koloru, nic do życzenia nie zostawiające; kapitał zatém około dwóch miljonów wynoszący, dawniéj co rok na ich zakupienie za granicę wyprowadzany, dziś zasila nasze rękodzielnie i do ich wzrostu się przykłada.

Co do płócien, wojsko dotąd, w jednéj trzeciéj części rocznéj potrzeby tego przedmiotu, opatrzone jest z wyrobni krajowych; dwie drugie części sprowadzane są z zagranicy. Jednakże kommissja rządowa wojny troskliwie poszukiwała wszelkich środków aby odtąd ogół rocznéj potrzeby płótna, mógł być z fabryk krajowych dostarczany, i w tym celu zawarła ugodę na pięć następnych lat z fabrykantem płócien w mieście Łodzi osiadłym, który się zobowiązał dostawiać ich co rok w takim stosunku, iżby przy wyjściu ugody, w roku 1834 nastąpić mającém, był w stanie dostarczenia ogólnéj potrzeby tego przedmiotu, w kraju wyrobionego.

Roboty warowne około twierdzy Zamościa, ciągle trwają, i z dokładnością są wykonywane, za pomocą więźniów cywilnych i wojskowych tamże osadzonych. Oprócz funduszów na ten przedmiot w rocznym budżecie przeznaczonych, kommissja rządowa wojny dodała summy, które na różnych częściach swego etatu oszczędzić mogła. Tak więc, te roboty zarówno trwałe, dokładne i ozdobne, otrzymały już silne rozwinięcie. Pożar w roku 1827 zniszczywszy znaczną część miasta Zamościa, Najjaśniejszy Pan rozkazał udzielić jego mieszkańcom, sposobem pożyczki, summę 150,000 złotych, w przeciągu 26ciu lat, za małą roczną opłatą umorzyć się powinną; z warunkiem aby domy odbudować się mające, były z cegły i dachówką lub cynkiem pokryte.

Dla niedostateczności funduszów, roboty twierdzy Modlina, ograniczyć się musiały na zabespieczeniu brzegów Wisły i Narwi od wody podrywanych. Nowy most odznaczający się ozdobnym kształtem i trwałością, łączy dwa brzegi Narwi pod okopami twierdzy Modlina.

Rozliczne wojskowe warsztaty, kuźnicze, kołodziejskie, stolarskie i tym podobne, dostarczają rozmaitym oddziałom, wszelkich potrzeb pod temi względami.

Fabryka instrumentów matematycznych urządzona przy arsenale Warszawskim, opatruje artyllerję i korpus inżynjerów w tak dokładne narzędzia, iż ich sprowadzać z zagranicy żadnéj nie ma potrzeby.

Obóz pod Powązkami nabył pozoru miasta nowego, przegradzanego ogrodami i rozlicznemi sadami. Te powabne urozmaicenia, zbawienny wpływ wywierają na zdrowie i na wesołość żołnierza; a znaczne rozprzestrzenienie stajen, wozowni i innych budowli świeżo wystawionych, dozwala pomieścić cały prawie ogół ludzi i koni, który dawniéj stawał się ciężarem mieszkańcom stolicy i jéj okolic.

Wspaniałe i obszerne koszary Alexandra; inne podobne dla jazdy gwardji przy Łazienkach z domem dla dowódcy, budowlą przeznaczona na ludwisarnię, pawilon na bióra i na mieszkanie osób dyrekcją artyllerji składających, są dziełem starania i oszczędności administracji. Inne zabudowania podobne, uskuteczniono w Lublinie, Krasnymstawie, Radomsku, Uniejowie, Radzyniu, Łowiczu, Kaliszu i Płocku. Piękną salę przeznaczoną na ćwiczenia wojskowe dla kadetów, wystawiono w Kaliszu. W Zamościu dawny zamek zupełnie wyporządzono na mieszkanie dla officerów za pomocą funduszów od króla na ten przedmiot wyznaczonych.

Roboty znamienicie dokładne i ozdobne, ku połączeniu Narwi z Niemnem z rozkazu Najjaśniejszego cesarza Alexandra, roku 1824 rozpoczęte, są czynnie prowadzone. Rzeki Biebrzę i Nettę, należące do téj linji kommunikacyjnéj, oczyszczono; brzegi obwarowano, łoża rozszerzono; a bieg ich sprostowano. Rozciągłe kanały, liczne śluzy, zespoliły jeziora i rzekę Hańczę tak, iż cała ta linja zacząwszy od Narwi aż do miasta Augustowa i kilka mil daléj, jest teraz spławną.

Dokładna rachunkowość wykazuje z jasnością i w porządku, użycie funduszów oddanych pod rozrządzenie kommissji rządowéj wojny.

SKARB.

W skutku równie szczęśliwego jak niechibnego odwrotu, usiłowania które skarb rozwinięciu wewnętrznego powodzenia w królestwie poświęcił; wzmogły zamożność narodową tym samym żywiołem pokrzepiającym, jaki z tegoż skarbu wypływał, a przychody postępowały w równi z ulepszeniami przez nie ułatwianemi.

Jakoż, z jednéj strony ustanowienie stowarzyszenia kredytu ziemiańskiego, tworząc nową wartość dla własności prywatnych, uczyniło je istotnie ruchomemi pod dwoistą rękojmią hypoteki, i zobowiązania wszystkich wspólników; ułatwiło tym samym zamiany własności, podczas gdy skarb zapobiegając wszelkim niedogodnościom z najmniejszego opóźnienia wypłat procentów i kapitałów wyniknąć mogącym, upoważniony od króla został do użyczenia towarzystwu tymczasowych zaliczeń, jakichby się potrzeba okazała.

Z innéj strony, toż samo stowarzyszenie ziemiańskie poda rządowi, udział w nim mającemu, sposobność uskutecznienia stopniowo sprzedaży dóbr narodowych dekretem królewskim upoważnionéj; a oddając te własności pod lepiéj rozumiany zarząd prywatnego staranku, dozwoli zamiany niepewnych dotąd wpływów, klęskami wojennemi zmniejszonych, na dochody stałe i pewne, które łatwo otrzymać będzie można, zabezpieczając na nieruchomościach prywatnych, summy z téj przedaży pochodzące.

Potrzebny był pośrednik do tych rozmaitych i szczegółowych czynności. Bank Polski, utworzony postanowieniem królewskiém, przyłączył więc do attrybucji, jakich wymagała ta dążność ogólna, wszelkie inne mogące ułatwiać działania handlowe i przemysłowe, podawać sposobność do przedsiewzięcia ważnych robót dla użytku powszechnego, a nawet dozwolić wypłacania długu publicznego, gdy ten zostanie ostatecznie uznanym.

Zresztą, wypadki rachunkowe z tych układów wynikłe, są takie, jakich pragnąć można było: i tak listy zastawne towarzystwa kredytowego puszczone były w obieg po cztéry od sta, w kraju gdzie procenta bardzo wysokie liczono; lecz podwójne tych listów co rok losowanie, w celu całkowitego ich uiszczenia, równie jak niechybność wypłat, śpiesznie je doprowadziły do nominalnego szacunku, w którym się otrzymują, i dziś za granicą w równi z najlepszemi wartościami są poszukiwane.

W poborach od 1824 aż do 1828 roku, skarb otrzymał powiększenie o 69,018,902 złł. i groszy 22, w porówna-

niu z przychodami pięciu lat poprzednich, z których zdany był rachunek na poprzedzających posiedzeniach sejmowych: powiększenie pochodzące całkowicie z wydziału dochodów niestałych; chociaż taryffy nie obciążając wywozu żadnym podatkiem, znaczne poświęcenia uczyniły w opłatach od wprowadzania, na korzyść przemysłu krajowego.

Oprócz tego, gdy na mocy konwencji zawartych z Prussami, Austrją i Saxonją, wszystkie prawa i obowiązki tych mocarstw, ściągające się do wierzytelności i długów byłego Xięstwa Warszawskiego, zostały przeniesione na rząd królestwa, ten znalazł się w możności przedsięwziąć rozpoznanie ciężarów, które stanowić będą dług narodowy. W tym względzie 49,683,497 złotych, jest już uznanych jako dług od skarbu należący mieszkańcom, lecz ogół ten został zarazem zmniejszony o 16,404,417 złotych, tak przez wynagrodzenia wzajemne, jak przez wypłaty postanowieniami królewskiemi upoważnione.

Poszukiwania pretensji skarbowych do mieszkańców, dotąd ustanowiły na rzecz skarbu wierzytelność 77,628,094 złotych wynoszącą, której odzyskanie, w większéj połowie zabezpieczone jest na rękojmiach. Tak więc dzieło likwidacji wewnętrznéj, czynnie się do kresu swego zbliża.

Nakoniec fundusz dla wysłużonych, utworzony z potrąceń na pensjach wszystkich urzędników publicznych, w roku 1827 dochodzący już do półtrzecia miljona złotych, umieszczony został na procencie w dyrekcyi górnictwa rządowego, która onych używa na wykonanie robót, jakich ta nader ważna gałęź własności rządowych jeszcze wymaga.

Członkowie Rady stanu przełożą izbom sejmowym niektóre projekta do praw, będące skutkiem oświadczonych przez nie i przez rady obywatelskie żądań, jakim ogólnie rząd w naradach i postanowieniach swoich ile możności zadosyć uczynić pragnął.

Ale tam, gdzie społeczność jest już stale urządzona, zmiany lub poprawy ustaw, jakkolwiek z postępem czasu mogą bydź niekiedy pożądane, zawsze jednak z powolną rozwagą i wstrzemięźliwością przedsiębrane bydź powinny, aby nie wstrząsły i nie zamięszały pomiędzy mieszkańcami stosunków i zwyczajów przyjętych. Tę prawdę wspiera już wspomniony przykład, na ostatnim sejmie wyśpieszonego prawa o małżeństwach i rozwodach, które dotąd w najważniejszéj części swojéj wykonane bydź nie mogło, a które dla wielu rodzin stało się powodem kłopotliwych bez ujścia, zachodów, jakim nadał zagrodzić, mądrość izb sejmowych będzie powołana.

Rada administracyjna od roku 1827 pozbawiona naczelnika, który przez lat jedynaście, żywego jéj udzielał popędu, usiłowała, nie zwalniając swych czynności, zachować im, stosownie do życzeń króla, opiekuńczy kierunek. Przekonana iż najlepszym rządem jest ten, który postępując bez omdlenia, daje się jednak najmniéj czuć rządzonym; jeżeli z jednéj strony, w nieskazitelnéj swéj wierności dla tronu, nie zaniedbała im przypominać, że niewczesne nadzieje, nader często spoczywają na otchłani; pamiętała zarówno iż druga część jéj powołania, wkładała na nią obowiązek, czuwania bezprzestannie, nad powodzeniem, spokojnością i zachowaniem godności obywatlów.

Przychylność króla dozwoliła, aby bezpieczność ich nienaruszoną została, wtedy nawet, kiedy szczęk oręża rozległ się za naszą granicą; i mogliśmy wszyscy w domowym pokoju pokłaskiwać czynom pobratymczéj waleczności, która skracając nieprzyjaciela zarozumiałość, wznawiała lub gotowała niepodległość narodów.

Jednakże administracja królestwa, od czasu ostatniego sejmu, miała także dni frasobliwe do przebycia i gorzkie obowiązki do wypełnienia. Wszystkie składy polityczne podlegają chwilom zapamiętania i błędów: ale kiedy te są skutkiem tylko przemijającéj niespokojności kilku ludzi, nie powinny bydź uważane inaczéj, jak burze przelotne albo jakowe powietrzne zjawiska, które przerażają i nikną bez naruszenia porządku ogólnego. Tak nasze instytucje, doświadczane i utwierdzone czasowemi przeciwnościami, osłonią pod dobroczynnym wpływem panującego, szczęśliwe nasze potomstwo, które ostrzeżone dziejami swych ojców, używać będzie tym więcéj, z zamiłowaniem, wdzięcznością, roztropnością i bezpieczeństwem, dobrodziejstw ustawy konstytucyjnéj.

Wiadomości Warszawskie.

— Do najpiękniejszych zabaw wiosennych tutejszéj stolicy, należy bezwątpienia spacer do Bielan, w drugi dzień Zielonych-świątek. Królowie Polscy August II i III gdy bawili w Warszawie zawsze w dniu tym odwiedzali Bielany. Stanisław August nigdy nie opuszczał tego zwyczaju. Król saski xiążę Warszawski zwiedzał w tymże dniu 1810 roku Bielany; zwiedził je także wiekopomnéj pamięci nasz Wskrzesiciel cesarz Alexander, w 1825 roku; a dzień wczorajszy pamiętny będzie obecnością w tém miejscu NN. Państwa. N. Pan z dostojnymi bráćmi swymi J. C. M. Cesarzewiczem W.X. Konstantym i W.X. Michałem, przejechali w pojazdach przez Nowemiasto i ulicę Zakroczymską, a za miastem dosiedli koni wierzchowych, które już były tam w pogotowiu. N. Pani z dostojnym bratem swoim J. K. M. następcą tronu Pruskiego udała się ulicami makademizowanemi i nie mającemi bruku. Wszyscy o jednéj prawie chwili stanęli w Bielanach, gdzie N. Pani w lekkim otwartym pojeździe przejeżdżała się po lasku w śród tłumu uradowanego ludu, a N. Pan i Wielcy Xiążęta towarzyszyli Jéj konno. Lud nadzwyczajnie licznie zebrany otaczał swojego władcę i ojca i wydawał okrzyki radosne. Byłto odgłos najczulszéj wdzięczności i rzetelnego przywiązania. Przed wieczorem powrócili Najjaśniejsi Państwo temi samemi ulicami któremi jechali. Jeżeli tegoroczne Bielany były tak liczne jak kiedybądź, byłyby bezwątpienia jeszcze liczniej odwiedzone gdyby wiedziano że N. Pani znajduje się na Bielanach. Ulice Freta, Nowe-miasto i Zkroczymska aż do rogatek Marymontskich, były przepełnione tysiącami widzów. Wszystkie okna domów przyległych strojnie przybrane i przez płeć piękną znajdowały się zajęte. Wszyscy chcieli mieć szczęście oglądać oblicze ukochanéj Monarchini i w tym oczekiwaniu wiele osób spóźniło się z przejazdką do Bielan. Żaden nie wydarzył się wypadek pomimo niezliczonego natłoku pojazdów, jedzdźców konnych i pieszo idących. Pogoda wytrzymała i czas był najpiękniejszy, chociaż zrana wiatr był dość gwałtowny i obłoki często zachmurzone.

W DRUKARNI GAŁĘZOWSKIEGO I KOMP. PRZY ULICY ŻABIEJ Nr. 472.